

ČERVENÉ STUŽKY celoslovenská kampaň boja proti HIV/AIDS

1. ČERVENÁ STUŽKA

V stredu 1. decembra si svet pripomenie Svetový deň boja proti AIDS. Jeho symbolom je **červená stužka**. Počas tohto dňa sa rozdáva symbolické červené stužky, ktorými ľudia vyjadrujú svoju spolupatričnosť s ľuďmi žijúcimi s vírusom HIV alebo ochorením AIDS. V tento deň sa už od roku 1988 aktivisti na celom svete snažia rôznymi podujatiami zvýšiť povedomie o nebezpečenstve prenosu nevyliciteľnej choroby a možnostiach prevencie.

Červené stužky sú symbolom a názvom celoslovenskej kampane boja proti AIDS, ktorú s podporou Ministerstva školstva SR (v rámci rozvojového projektu „Zdravie v školách“ 2009), Kancelárie WHO na Slovensku, Krajského školského úradu v Žiline a pod záštitou primátora mesta Žiliny Ivana Harmana organizuje Gymnázium sv. Františka v Žiline. Kampaň sa uskutočňuje pod odbornou garanciou viacerých odborných pracovísk na Slovensku a v zahraničí.

» Zameranie kampane «

A Aktuálny problém?

I Individuálny problém?

D Dlhodobý problém?

S Spoločenský problém?

2. CELOSLOVENSKÁ KAMPAŇ

Naša škola sa zapojila do celoslovenskej kampane **Červené stužky** týmito aktivitami:

- príprava a nosenie červených stužiek
- premietanie filmu **ANJELI**
- premietanie filmu **HIV/AIDS**
- odbornou prednáškou o AIDS - MUDr. Sladeková
- prednáška o priateľstve a vzťahoch - Mgr. Jankivová
- príprava informačného panelu o problematike AIDS

3. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O AIDS

Vírus HIV

Pôvodca ochorenia AIDS je RNA vírus, ktorý nesie názov Human Immunodeficiency Virus (HIV) a patrí do čeľade Retroviridae, podčeľade Lentivirinae. Pre tieto vírusy je charakteristické, že pomocou enzýmu reverznej transkriptázy sú schopné prepísať vírusovú RNA do formy DNA a v tejto podobe provírusovej DNA sa naviazať do genómu ľudskej bunky. Po infekcii sa provírusová DNA nedá pri súčasnej terapii z genómu napadnutej ľudskej bunky eliminovať, preto je infekcia HIV zatiaľ nevyliečiteľná.

Dve formy vírusu HIV

Existujú 2 typy vírusu HIV: HIV-1 a HIV-2, v rámci ktorých je známych už 11 subtypov HIV-1 a 7 subtypov HIV-2. HIV-1 sa vyskytuje najmä v Amerike, západnej Európe ale tiež v Ázii, kým HIV-2 najmä v subsaharskej Afrike, ale vďaka mobilite obyvateľstva sú už obidva vírusy rozšírené po celom svete. Genetická výbava týchto dvoch typov vírusov vykazuje približne 60 %-nú homológiu. Obidva vírusy podobným spôsobom poškodzujú imunitný systém, avšak infekcia HIV-1 rýchlejšie progreduje do štádia AIDS než infekcia HIV-2.

Štruktúra retrovírusu HIV

Genetický materiál vírusu HIV predstavujú 2 vlákna RNA rovnakej polarizácie. Obklopuje ich bielkovinový plášť, tzv. dreň vírusu. Vnútri plášte sa nachádzajú enzýmy, ktoré vírus potrebuje pri svojom životnom cykle. Ide najmä o reverznú transkriptázu, ktorá prepisuje genetickú informáciu z formy RNA do formy DNA. Ďalším enzýmom je enzým integráza, pomocou ktorého sa provírusová DNA integruje do genómu hostiteľskej bunky. Plášť má tvar pripomínajúci kužeľ. Dreň obklopuje dvojité obal. Vnútorňú časť obalu tvorí bielkovina, na ktorú zvonka nalieha lipidová dvojvrstva čiastočne obsahujúca aj proteíny hostiteľskej bunky, napr. antigény hlavného histokompatibilného komplexu. Pochádzajú z cytoplazmatickej membrány bunky, cez ktorú sa zrelá novovytvorená častica vírusu uvoľňuje do okolia. Táto častica má vzhľad guľovitého dvojstenu so 72 vonkajšími útvarmi, ktoré pripomínajú hlavičky špendlíkov zapichnutých do obalu vírusu. Guľatá hlavička predstavuje glykoproteín s relatívne vyššou molekulovou hmotnosťou, ktorý je spojený s ďalším glykoproteínom. Tieto dve glykoproteínové látky sú najdôležitejšie pri infekcii bunky, pri poškodení hostiteľskej bunky a ako antigény, proti ktorým je namierená imunitná odpoveď infikovaného organizmu.

Genetická informácia HIV

Genóm obsahuje 3 štruktúrne gény. HIV je unikátny tým, že jeho genóm obsahuje ešte ďalších 6 génov, ktoré nekódujú štruktúrne proteíny, ale vykonávajú výhradne regulačné funkcie. Genóm ľudskej bunky je približne 100-tisíc krát väčší ako genóm HIV, avšak regulačné mechanizmy vírusu HIV sú natoľko efektívne, že dokážu presmerovať syntetický aparát infikovanej

bunky tak, že pomnožuje „votrelca“ a navodzuje aj chorobné zmeny v bunke spôsobujúce jej uhynutie.

Cesty prenosu HIV:

- sexuálna (pohlavná),
- krvná,
- z matky na novorodenca.

HIV sa neprenáša pri „bežných spoločenských kontaktoch“ (potrasenie ruky, cestovanie v uzavretom priestore, jedenie z rovnakého taniera, objatie, bozk). Komáre a iný hmyz neprenášajú vírus. Vírus sa nešíri ani vzduchom alebo vodou. HIV nie je prítomné v moči, stolici, zvratkoch a pote.

AIDS

Získaný syndróm imunitnej nedostatočnosti, je posledné štádium infekcie HIV charakterizované súborom symptómov autoimunitných, nervových, kožných onkologických ochorení ako aj oportúnnych infekcií spôsobených baktériovými, vírusovými a mykotickými infekciami.

Infekcia HIV sa šíri epidemicky a je zapríčinená vírusom ľudského imunodeficitu HIV (vírus ľudskej imunitnej nedostatočnosti). Hostiteľskými bunkami vírusu sú predovšetkým pomocné T lymfocyty. Vírus sa vyskytuje v periférnej krvi, v lymfatických uzlinách, v ejakuláte, cervikálnom sekréte (sekréte krčka maternice), kostnej dreni a mozgovom tkanive chorých osôb, v materskom mlieku u žien po pôrode príp. v stopových množstvách v slzach a slinách.

Prvé príznaky infekcie HIV/AIDS sa môžu aj nemusia objaviť 2-3 týždne po infekcii. Toto začiatkové štádium primárnej infekcie pripomína chrípkový stav a počas neho a následne po ňom sa tvoria HIV protilátky (asymptomatická infekcia). Prejavuje sa zväčšenými lymfatickými uzlinami, malátnosťou, chudnutím. Po ňom nasleduje obdobie asymptomatické obdobie trvajúce 6-10-12 rokov, kedy sa vírus pomaly množí, oslabuje imunitný systém ale pacient sa cíti klinicky zdravý. Ide o štádium asymptomatického HIV-nosičstva. Medzi infikovaním vírusom HIV a vypuknutím choroby AIDS u neliečených pacientov môže uplynúť až 6-10, u niektorých pacientov až 12 rokov. Chorobe AIDS predchádza štádium ARC prejavujúce sa perzistujúcou lymphadenopathiou (pretrvávajúce ochorenie lymfatických uzlín), pripája sa výrazné a rýchle zníženie telesnej hmotnosti, únava, horúčka, hnačky, potenie v noci, orálna kandidóza (ochorenie sliznice úst spôsobené

kvasinkami). Pri vyšetrení krvi sa zisťuje lymfopénia (zníženie počtu lymfocytov), leukopénia (zníženie počtu bielych krviniek - leukocytov), trombocytopénia (zníženie počtu krvných doštičiek - trombocytov), výrazne zvýšená sedimentácia červených krviniek - erytrocytov, anémia (zníženie počtu erytrocytov) a postupný pokles HIV protilátok. Infikovaní jedinci majú zníženú odolnosť proti bežným (oportúnnym) infekciám. Toto štádium predchádza plne rozvinutému klinickému obrazu AIDS. V štádiu AIDS sa u chorých prejavujú rozličné infekcie kože (dermatózy) a vnútorných orgánov, často zapríčinené príležitostne patogénnymi (choroboplodnými) mikroorganizmami. Často sa vyskytujú zhubné nádory (lymfómy, karcinómy) kože a vnútorných orgánov, autoimunitné a neurologické choroby.

Terapia (liečba): Základom liečby sú antiretrovírusové preparáty (v súčasnosti 6 tried liekov), ktoré brzdia množenie vírusu HIV na rôznych stupňoch jeho replikácie v bunke, čím umožňujú postupnú regeneráciu oslabeného imunitného systému, predlžujú a skvalitňujú život pacienta a zlepšujú prognózu ochorenia. Pridružené infekcie a symptómy sa liečia v rámci doplnkovej terapie príslušnými liekmi.

PROGNÓZA: Infekcia HIV je v súčasnosti liečiteľné, ale stále nevyliciteľné ochorenie.

4. AIDS A SLOVENSKO

ZDRAVIE: Na Slovensku diagnostikovali 339 prípadov nákazy vírusom HIV

26. 11. 2010 12:21

Z 339 prípadov, ktoré zaznamenali slovenskí lekári od roku 1985 do 31. októbra 2010, bolo 286 mužov a 53 žien. Testy tiež ukázali nákazu u 114 cudzincov. Najviac pacientov sa nakazilo homosexuálnym stykom.

BRATISLAVA 26. novembra (SITA) - Od začiatku októbra 2009 do konca októbra 2010 diagnostikovali na Slovensku nakazenie infekciou HIV u tridsiatich občanov Slovenskej republiky, čo je takmer o dvadsať ľudí menej ako za predchádzajúce obdobie. Z 339 prípadov nákazy diagnostikovanej od zavedenia monitorovania vírusu HIV a ochorenia AIDS na Slovensku v roku 1985 bolo 286 mužov a 53 žien. Z tohto počtu sa u 57 ľudí vyvinulo terminálne štádium AIDS a 37 osôb na toto ochorenie zomrelo. Ako na dnešnej tlačovej konferencii ďalej uviedol vedúci odboru epidemiológie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky Ján Mikas, pomerne vysoké číslo predstavujú aj nakazení cudzinci, ide o 114 osôb, čo dohromady tvorí na Slovensku skupinu 453 ľudí s diagnostikovaným vírusom HIV, najviac pacientov zaznamenali v Bratislavskom kraji. Dodal, že viac ako 65 percent

pacientov sa nakazilo homosexuálnym stykom.

Podľa informácií organizácie UNAIDS (United Nations Joint Programme on HIV/AIDS), ktoré prezentovala riaditeľka kancelárie Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) na Slovensku Darina Sedláková, v roku 2009 žilo 33,3 milióna ľudí s HIV, za posledný rok sa vo svete počet novoinfikovaných ľudí znížil z 2,7 milióna na 2,6 milióna. Podľa Sedlákovej je najdôležitejším prvkom v snahe o zastavenie šírenia vírusu HIV najmä dostatočná informovanosť obyvateľstva, aj mladých ľudí prostredníctvom špecializovanej výučby na školách.

Zdroj: SITA

5. ZAUJÍMAVÉ LINKY

- <http://www.hivaidssk>
- <http://www.aids-pomoc.cz>
- <http://www.avert.org>

6. PRÍBEH

príbeh: ... jednej ženy

autor: MUDr. Yossarian

zdroj: www.kyberia.sk

Narodila sa v menšom meste, niekde v Čechách. Prežila život, ktorý ničím nevybočoval z priemeru. Stredná škola, maturita, potom výška, ekonomika so zameraním na cestovný ruch. Bavili ju jazyky. Angličtina, Nemčina. Prerušila prvý ročník a šla robiť aupair do USA. Zdokonalila sa v angličtine, niečo si zarobila, ušetrila, vrátila sa, dokončila školu, kvoli vynikajúcim znalostiam jazykov sa bez problémov zamestnala, vydala sa v 26. rokoch, otehotnela. Proste vyšlo jej to.

Tehotnosť bez komplikácií. Zrazu jeden problém, neustále opakované kvasinkové infekcie, nereagujúce na liečbu. Najprv v pošve, potom koža, ale aj pusa a nos. Hoci tehotnosť mierne znižuje imunitu, takéto stavy nie sú normálne ani v tehotnosti.

Imunologické vyšetrenie, výsledok: chýbajú CD4 lymfocyty. Kto trochu číta, vie, že okrem vzácných vrodených defektov to spôsobuje iba jedno. HIV infekcia.

To sa už rozvíja aj ťažký nezvládnuteľný zápal pľúc. Okamžite transport k nám do centra. Bol som k nej privolaný, keď už bola na podpornom kyslíku a aj rozhovor jej robil obrovské potiaže. Vzhľadom k rozvoju oportúnnych infekcií už mala diagnózu AIDS s pneumocystovou pneumóniou, teda zrejme finálne štádium. Aj imunologický profil strašný a obrovská vírusová nálož.

Nebudeme riešiť, prečo jej nebol na obvode na začiatku tehotnosti odobraný HIV, to sa bude riešiť inde, dobre? Okrem toho by to na vývoj ochorenia nemalo žiadny vplyv.

Momentálne v 25. týždni tehotnosti. Riziko prenosu na dieťa je pri rozvinutom AIDS až 80%.

Liečbu nebrala, okrem toho, v 25. týždni neprežívajú ani „zdraví“ novorodenci, nieto plod ničený základným ochorením, oportúnnymi infekciami (mala aj cytomegalovírus), liekmi a hlavne chronickým nedostatkom kyslíka. Chodil som za ňou pravidelne, stav sa zhoršoval, preklad na intenzívku, podporná ventilácia.

Plod umrel dva dni pred matkou. Cisársky rez na mŕtvy plod by neprežila, tak sme ho nechali vnútri. Umrela na udusenie, aj pri 100% kyslíku jej pľúca kvôli zápalu nestačili okysličovať dostatočne krv.

Kde sa nakazila ? Jej manžel ostal negatívny.

V USA. A pretože nie je prvým prípadom, tak som sa rozhodol, že Vám napíšem jej odkaz. Chápem dievčatá, ktoré idú na určitý čas do zahraničia ako aupair, alebo do Mekáču. Cítia sa strašne osamelé, nuda prelínaná s možným pocitom poníženia. Potom naozaj stačí jedna akcia v bare, milý, vysmiaty domorodec, chápaný, so záujmom a vzťah je na svete. A to nemusí byť vzťah na jednu noc. On vie, že sa holčička vráti domov, má tam rozrobenú školu.

A hlavne, čo ich najviac priťahuje je pôvod, východná Európa je považovaná za „čistú“.

Takže nič nehrozí, že.

Záver: Chcem Vám odkázať vo Vašom vlastnom záujme, že AIDS existuje a je ho veľa. U nás zatiaľ je to nečakane dobré, ale v zahraničí ide skutočne o epidémiu. Lenka mala smolu, dostala vysoko agresívny vírus, ktorý sa začína šíriť v USA, normálne trvá pozitivita cca. 10 – 20 rokov, kým sa rozvinie AIDS. U nej sa infekcia rozvinula za 4 roky a mala hrozný rýchly zhubný priebeh, nezaberala vôbec na lieky. Preto sa pokúšam nejako zmierniť zbytočnosť jej smrti, keby sa podarilo zabrániť, čo len jednej infekcii, tak...

A vlastne ani neviem, čo.

7. TESTY NA HIV

NRC Bratislava

(Národné referenčné centrum pre prevenciu HIV/AIDS)

Slovenská zdravotnícka univerzita

Limbova 12, Bratislava

Linka dôvery: 02/ 59 36 91 74

Kontaktná osoba: RNDr. Danica Stanekova, CSc.

mail: danica.stanekova@szu.sk

web: www.hiv-aids.sk

*NRC poskytuje bezplatné vyšetrenia krvi
v **PONDELOK** a **STREDU** od 9:30 do 11:00*

Testy na HIV v iných

mestách

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica

Hviezdoslavova ulica na sídlisku Uhlisko

Tel.č spojovateľka: 048/415 32 61

Odbery krvi Po-Pia od 7.30-8.30 hod.

Výsledky sú za 3-7 dni, robia aj anonymne bez poplatku

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Košice

Senný trh 4

Tel. č. 055/622 15 07 klapka 27

Odbery krvi Po-pia od 8.00-10.00 hod.

Výsledky do 3-4 dní, robia aj anonymne bez poplatku

O HIV testy môžu ľudia požiadať aj svojho lekára, treba sa informovať. Je veľa súkromných laboratórií, ktoré robia tieto testy, ale už za určitý poplatok.

8. VIDEO

<http://www.youtube.com/watch?v=n238LOFK38A>

<http://www.youtube.com/watch?v=kiG-c964ejQ>